

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Skaun kommune

Arkivsak: 21/35
Møtedato/tid: 03.02.2021 kl. 09:00
Møtested: Fjernmøte, Microsoft Teams

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Helene Hvidsten på telefon 472 97 371, eller e-post: helene.hvidsten@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 27.01.2021

Anita Gilde (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Helene Hvidsten
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/21	Orientering om arkiv
02/21	Prosjektplan for forvaltningsrevisjon av vannsikkerhet
03/21	Årsmelding for kontrollutvalget 2020
04/21	Kontrollutvalgets årsplan for 2021
05/21	Aktuelt fra utvalgene 3.2.21
06/21	Referatsaker
07/21	Eventuelt
08/21	Godkjenning av møteprotokoll 3.2.21

Orientering om arkiv

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

01/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/210 - 15

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger

Utvalget ønsker en orientering fra administrasjonen om arkiv, og hvordan kommunen jobber for å sikre at arkivloven etterleves. Utvalget ønsker også en orientering om skoler og barnehagers system for registrering og journalføring av avvik (jf. sak 16/20 og 38/20).

Prosjektplan for forvaltningsrevisjon av vannsikkerhet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

02/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 20/485 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget avbryter bestilling av forvaltningsrevisjon av vannsikkerhet i kommunen.

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon av ..., og ber revisjonen legge frem en prosjektplan i neste kontrollutvalgsmøte.

Vedlegg

Prosjektplan - vannsikkerhet

Tilsyn med Malmsjøen vannverk

Tilsynssmøte med kommunale vannverk i Skaun

Rapport etter tilsynsmøte

Varsel - Vurdering om å gi pålegg

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte i sitt møte 9.12.20 (sak 50/20) en forvaltningsrevisjon av kommunens vannsikkerhet. Utvalget ønsker at kommunen undersøker leveringssikkerhet og kvalitet, samt kommunes prosjektstyring på området.

På bakgrunn av gjeldende plan for forvaltningsrevisjon og innspill som ble gitt i møtet 9.12.20, har revisjonen utarbeidet en prosjektplan. Revisjonen har satt av 250 timer til gjennomføring av prosjektet. Følgende to problemstillinger er satt opp for undersøkelsen:

1. Har Skaun kommune tilfredsstillende drikkevannsforsyning? Herunder bl.a.:
 - Leveringssikkerhet for drikkevannsforsyning
 - System for å sikre drikkevannskvalitet, samt beskyttelsestiltak mot forurensing
 - Beredskap og varsling ved uforutsette hendelser
2. Prosjektstyring: I hvilken grad gjennomføres investeringsprosjekter innen vann og avløp innenfor tids- og kostnadsrammer i samsvar med hovedplan og vedtak?

I etterkant av utarbeidelse av prosjektplanen er det kommet frem at Mattilsynet har gjennomført flere tilsyn av drikkevannssystemene i Skaun kommune i perioden 2018-2020. Tilsynene dreier seg både om distribusjonssystem, bemanningssituasjon, samt utredning av leveringssikkerhet og eventuelt reservevannsforsyning. Tilsynene ligger som vedlegg til saken.

Vurdering og konklusjon

Ettersom Mattilsynet har gjennomført tilsyn på nevnte områder må kontrollutvalget vurdere om de skal be revisjonen gjennomføre en forvaltningsrevisjon av vannsikkerhet, eller vedta å avbryte prosjektet. Bestillingen dreier seg om flere av de samme temaene som Mattilsynet har undersøkt.

For å unngå for stort tilsynspress på enkelte virksomheter skal tilsyn fra statlige virksomheter og egenkontroll så langt det lar seg gjøre samordnes. Hvis utvalget velger å ikke gå videre med bestillingen, kan utvalget eksempelvis bestille et annet prosjekt fra plan for forvaltningsrevisjon.

Likevel er det viktig å presisere at dette er en avgjørelse som kontrollutvalget må ta, og revisjonen gjennomfører prosjektet om utvalget ønsker det.

Tidsplan	• 250 timer • Levering juni 2021
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Eirik Gran Seim – eirik.seim@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Arve Gausen– aga@revisjonmidtnorge.no Styringsgruppe: • Johannes Nestvold • Line Johnsen Wirum
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Skaun kommune	Konstituert kommunedirektør Hege Røttereng eller den som konstituert kommunedirektør delegerer kontaktansvar til.

1 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Skaun kommune fattet i møte 9.12.20 sak 50/20 følgende vedtak:

«1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema «vannsikkerhet».

2. Utvalget ønsker at revisjonen undersøker følgende:

a) Leveringssikkerhet og kvalitet

b) Prosjektstyring

3. Utvalget ber revisjonen levere en prosjektplan til sekretariatet innen 22. januar 2021.»

1.2 Bakgrunnsinformasjon og regelverk

I Skaun er det en krevende ressursituasjon når det gjelder investeringsprosjektene innen vann og avløp. Investeringsprosjekter innen drikkevann gjennomføres i liten grad innenfor tids- og kostnadsrammer, og er ikke i samsvar med opprinnelige budsjett og vedtak.

Mattilsynet har hatt tilsyn i 2018 av drikkevannsforsyningen i Skaun kommune. Tilsynet påpekte blant annet at drikkevannsforsyningen i kommunen er sårbar, fordi det bare er én drikkevannskilde, ett vannbehandlingsanlegg og én overføringsledning. Mattilsynet krevde etter tilsynet en prinsipputredning og en politisk forankret plan for hvordan drikkevannet i fremtiden kan sikres og forsterkes med en reservevannløsning. Mattilsynet har også bedt kommunen om å sikre en sterkere beskyttelse av drikkevannskilder mot forurensing i arealplanen.

Mattilsynet påpeker ellers generelt at den største utfordringen for drikkevannet i Norge er distribusjonssystemet. Vannrørene våre er gjennomgående gamle, og utskiftingen går sakte. En av tre liter produsert drikkevann forsvinner i lekkasjer, og når aldri abonnenten. Hull i rørene kan også gjøre at forurensninger blir sugd inn. Sammen med regelverket for drikkevann gir de nasjonale målene føringer for arbeidet med å levere trygt og nok drikkevann. I praksis betyr det at vannverkseierne må sette søkelys på områder som er utpekt som særlig viktige. Eksempler er leveringssikkerhet og utbedring av vannrørene. Vann i nødstilfeller er viktig for

kommunens beredskap. Kommunen som vannverkseier må forholde seg til overnevnte krav som er nærmere regulert i drikkevannsforskriften.

2 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

2.1 Problemstillinger

1. Har Skaun kommune tilfredsstillende drikkevannsforsyning?

Herunder bl.a.:

- Leveringssikkerhet for drikkevannsforsyning
- System for å sikre drikkevannskvalitet, samt beskyttelsestiltak mot forurensing
- Beredskap og varsling ved uforutsette hendelser

2. Prosjektstyring: I hvilken grad gjennomføres investeringsprosjekter innen vann og avløp innenfor tids- og kostnadsrammer i samsvar med hovedplan og vedtak?

2.2 Kilder til kriterier

Følgende kilder er aktuelle for denne undersøkelsen

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg
- Drikkevannsforskriften
- Kommunens planverk innen området drikkevann
- Rolstadås, A. (2006) Praktisk prosjektstyring, 4. utgave
- Andersen, E.S., Grude, K.V & Haug, T. (2003) Måltrettet prosjektstyring, 4. utgave
- Westhagen, H. (2003) Prosjektarbeid, 5. utgave

2.3 Metoder for innsamling av data

I gjennomføringen av prosjektet vil vi gjennomføre intervjuer av relevante ansatte i kommunen med ansvar for området.

I tillegg er det aktuelt å innhente dokumentasjon av politiske saker for å se hva som presenteres av relevant informasjon knyttet til undersøkelsens problemstillinger. Det vil dessuten være relevant å se på kommunens planer for drikkevannsforsyning, samt kommunens KOSTRA-tall, budsjett, årsrapport og regnskapstall.

Inderøy 18.01.2021

Eirik Gran Seim

Oppdragsansvarlig revisor

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Årsmelding for kontrollutvalget 2020

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

03/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033, TI - &14

Arkivsaknr 21/28 - 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til årsmelding for 2020. Utvalget legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2020 til orientering.

Vedlegg

Årsmelding 2020 Skaun kommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets årsmelding oppsummerer aktiviteten i utvalget i 2020. Sekretariatet har utarbeidet et forslag til årsmelding, og utvalget vedtar sin endelige årsmelding på bakgrunn av dette forslaget, samt eventuelle egne innspill i dagens møte 3.2.21.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan, og skal stå for det løpende tilsynet med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året. Årsmeldingen gir en oversikt over foregående års aktivitet, og gir kommunestyret et innblikk i kontrollutvalgets virksomhet. Kommunestyret har til enhver tid, men kanskje særlig i tilknytning til behandlingen av årsmeldingen, anledning til å komme med synspunkter knyttet til kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets arbeid krever et nært og godt samarbeid med kommunestyret, administrasjonen, revisjonen og sekretariatet, formålet er å bidra til en velfungerende forvaltning og tillit til kommunen.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å oversende årsmeldingen til kommunestyret for orientering.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

**Årsmelding for
kontrollutvalget
2020**

Skaun kommune

Innholdsfortegnelse

1.	Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning	3
1.1	Kontrollutvalgets sammensetning i 2020	3
1.2	Reglement for kontrollutvalget	3
1.3	Rammer for utvalgets arbeid	3
1.4	Kontrollutvalgets ressurser	4
2.	Lovpålagte oppgaver	5
2.1	Regnskapsrevisjon	5
2.2	Forvaltningsrevisjon	5
2.3	Eierskapskontroll	6
2.4	Påse-ansvar overfor revisor	6
3.	Annet arbeid i utvalget	6
3.1	Møter	6
3.2	Saker	6
3.3	Opplæring og faglig samarbeid	7
4.	Avslutning	7
5.	Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2020	8

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Alle kommuner skal ha et kontrollutvalg valgt av kommunestyret ¹. Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltning.

1.1 Kontrollutvalgets sammensetning i 2020

Medlemmer		Varamedlemmer
Anita Gilde (Frp)	Leder	1. vara: Dag Rune Stensaas (Sp) 2. vara: Knut-Ivar Bakken (Ap) 3. vara: Oda Krogstad Anderson (Sp) 4. vara: Kåre Rønningen (Sp) 5. vara: Hege Anita Jensen (Sp) 6. vara: Gudrun Vatn (Ap) 7. vara: Gunnar Nestgaard Hynne (Sp)
Georg Heggelund (Ap)	Nestleder	
Kristoffer Uppheim (Sv)	Medlem	
Oddrun Husby (Sp)	Medlem	
Per Aage Estenstad (Sp)	Medlem	

Kommunestyrets representanter i kontrollutvalget er Anita Gilde og Oddrun Husby.

Kontrollutvalget størrelse og representasjon i kommunestyret er i henhold til kravene i kommuneloven. Kravene i kommuneloven til jevn fordeling mellom kjønnene er ivaretatt.

1.2 Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget vil bli vedtatt av kommunestyret i første halvdel av 2021.

Kommunestyret² har åpnet for at kontrollutvalgets møter også kan gjennomføres som fjernmøter i spesielle tilfeller. Dette avgjøres av kontrollutvalgets leder.

Reglement er publisert på utvalgets nettside: <http://www.konsek.no/kontrollutvalg/skaun/>

1.3 Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på risiko og vesentlighetsvurdering, følge og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Eierskapskontroll – utarbeide plan for eierskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Vedtak – Påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp.
- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.

¹ Jf. kommuneloven § 23.1

² Kommunestyrets sak 87/2020, dato 10.12.2020 (politisk reglement)

- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utføre kontrollarbeidet på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

I tillegg kan kontrollutvalget på eget initiativ, ta opp forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser.

Kommunestyret kan be kontrollutvalget utføre konkrete kontrolloppgaver på sine vegne. Dette har kommunestyret ikke gjort i 2020.

1.4 Kontrollutvalgets ressurser

1.4.1 Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Konsek Trøndelag IKS, der kommunene er en av deltagerne/eierne sammen med 28³ andre kommuner og fylkeskommunen.

Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt følger opp vedtak.

I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

1.4.2 Revisjon

Skaun kommune er medeier i Revisjon Midt-Norge SA. Kommunen har avtale om levering av samtlige revisjonstjenester der.

1.4.3 Økonomi

For å kunne utføre sin lovpålagte kontrollfunksjon på en god måte er det viktig at kontrollutvalget er gitt tilstrekkelig med ressurser.

Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontroll og revisjon. Dette skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret.⁴

Kontrollutvalgets regnskap

Arts- gruppe	Tekst	Regnskap pr. jan 21	Budsjett 2020
000 – 099	Godtgjørelser og sosiale utgifter	kr 82 000	kr 88 000
100 – 499	Driftsutgifter, kurs og reiser	kr 31 000	kr 61 000
SUM DRIFTSUTGIFTER		kr 113 000	149 000

Kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester

Art	Tekst	Regnskap 2020	Budsjett 2020
375	Sekretariat og revisjon	kr 1 034 000	kr 1 074 000
SUM UTGIFTER TIL KONTROLLARBEIDET		kr 1 147 000	kr 1 223 000

Utgiftene til sekretariat og revisjon var i 2020 henholdsvis kr 270 000 og kr 764 000.

³ 32 deltagere/eiere fra 1. januar 2021

⁴ Sak 104/2019, dato 12.12.2019

2. Lovpålagte oppgaver

2.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere møter gjennom året. Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetning, samt informasjon om planlegging og status for finansiell revisjon og eventuelle områder det arbeides spesielt med.

Kontrollutvalget skal uttale seg om kommunens årsregnskap. Kontrollutvalgets uttalelse er lagt fram for formannskapet og inngikk som beslutningsgrunnlag ved kommunestyrets behandling av regnskapet for 2019.

Kontrollutvalget anbefalte i 2020 at regnskapet skulle godkjennes.

2.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og resultatene fra arbeidet skal rapporteres til kommunestyret.

I 2020 vedtok kommunestyret plan for forvaltningsrevisjon for 2020 – 2024.⁵ Disse områdene er satt opp i planen:

- Vannsikkerhet
- Oppfølging av politiske vedtak
- Flykninger, integrering og bosetting
- IKT
- Kulturskole

Forvaltningsrevisjon: Barnevernet i Skaun kommune

I kontrollutvalgets møte 16.09.20 fikk kontrollutvalget presentert en rapport fra forvaltningsrevisjon av barnevernet i Skaun kommune. Revisor hadde undersøkt tre problemstillinger:

1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?
2. Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?
3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

I følge revisors undersøkelser blir ikke alle bekymringer meldt til barnevernet. Det blir oppgitt ulike årsaker til at bekymringer ikke blir sendt. Noen ansatte oppgir at de vil vente og se an situasjonen, en liten andel av respondentene oppgir at de har manglende tillit til barnevernet. Usikkerhet knyttet til hvilke saker som skal meldes, og ubehag knyttet til å melde saker oppgis også som årsak. Bekymringene som ikke blir meldt er kategorisert som noe alvorlig og alvorlige.

Plikten til internkontroll for kommunal barneverntjeneste er lovregulert gjennom barnevernloven § 2-1 andre ledd med tilhørende forskrift. Når det gjelder internkontroll konkluderer revisor med at kommunen har delvis tilfredsstillende internkontroll, men at de savner en mer detaljert beskrivelse av hvordan kommunen ivaretar de spesifikke kravene som følger av forskrift. Revisors vurdering er at kravene i forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester ikke er tilstrekkelig ivare tatt. Det er etablert møtefora i form av styringsgruppemøter og samarbeidsmøter, men revisor

⁵ Kommunestyrets sak 66/20 dato: 22.10.20

konkluderer med at møtene ikke blir gjennomført slik som forutsett. Når det gjelder samarbeidsmøter på enhetsledernivå er revisor usikker på om møtene blir gjennomført i henhold til rutinen. Det er informasjon om at det skal gjennomføres fire faste møter i året, men revisor finner bare dokumentasjon på at det er gjennomført ett møte i 2019. Revisor ser at politisk nivå blir orientert ved forespørsel. Revisor anbefaler at følgende punkter har kommunens oppmerksomhet:

- Sørge for at meldeplikten blir overholdt fullt ut
- Dokumentere hvordan alle krav til internkontroll blir ivaretatt
- Sørge for at møtene i etablerte møtearenaer blir gjennomført i henhold til avtale og rutine.

Kontrollutvalget vedtok at innen utgangen av 2021 ønsker de en orientering om hvordan anbefalingene i rapporten er fulgt opp.

2.3 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen er eier i blir drevet i tråd med politiske vedtak og lovverket. Utvalget skal også føre kontroll med at formålet med eierskapet blir ivaretatt og at eierstyringen er god.

I 2020 ble det ikke bestilt eller levert eierskapskontroll i Skaun kommune.

2.4 Påse-ansvar overfor revisor

Kontrollutvalget skal påse at de formelle kravene til revisor blir overholdt, for eksempel krav til utdanning,andel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer.

For å følge opp ansvaret slik det går fram av krav i forskriftene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor og løpende informasjon om det løpende revisjonsarbeidet. For regnskapsrevisjon orienterer oppdragsansvarlig revisor rutinemessig i utvalgets møter.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon er dialogen knyttet til den enkelte undersøkelse.

3. Annet arbeid i utvalget

3.1 Møter

Kontrollutvalget har i 2020 avholdt seks møter og behandlet 56 saker, 7 av sakene gikk videre til kommunestyret for endelig behandling. En fullstendig oversikt over sakene som er behandlet i kontrollutvalget er vist i vedlegg.

3.2 Saker

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold de er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommunelovens kapittel 7 (§ 23-1 t.o.m. § 23-7) og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

I november 2019 bestilte utvalget en rapport fra revisjonen hvor de ba revisor undersøke flere forhold knyttet til tidligere ordfører og rådmann. Bakgrunnen var signaler om at rådmannen var blitt tilbudt en sluttpakke av ordfører. Undersøkelsen fikk tittelen «Rådmannssaken» og ble levert kontrollutvalget 14.10.20. Utvalget, og etter hvert kommunestyret, fattet følgende vedtak i saken:

1. Kommunestyret tar rapport fra undersøkelse av rådmannssaken til orientering.
2. Kommunestyret ber om at:
 - a) Kommunedirektøren sørger for at det blir etablert skriftlige interne retningslinjer for personalsaker i kommunen.
 - b) Formannskapet følger opp vedtak gjort i møtet 10. oktober 2019 (sak 59/19, pkt. 2). Dette innebærer at KS anbefaling «Folkevalgtes arbeidsgiveransvar og utviklingssamtale med rådmannen» blir fulgt opp og gjennomført i praksis.
 - c) Kommunens vedtatte reglement for politiske utvalg følges, herunder avsnitt 5 om åpne og lukkede møter, og om språkbruk.
 - d) Kommunen iverksetter tiltak som sikrer et godt arbeidsmiljø for ansatte.
 - e) Kommunelovens bestemmelser om saksbehandling i folkevalgte organer følges.

Kommunestyret ber kommunedirektøren orientere kontrollutvalget om oppfølging av overnevnte punkter innen april 2021.

I kommunestyremøtet 22.10.20 ble det også vedtatt å tilby kommunedirektøren en sluttpakke, som han valgte å godta.

3.3 Opplæring og faglig samarbeid

Alle medlemmer i kontrollutvalget har fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek Trøndelag IKS, Norges kommunerevisorforbund og Forum for kontroll og tilsyn.

Utvalget har vært representert på disse samlingene i 2020:

- Georg Heggelund deltok på Norges kommunerevisorforbunds samling for kontrollutvalg fra 29.- 30. januar på Gardermoen.
- Anita Gilde, Georg Heggelund og Kristoffer Uppheim deltok på Konsek sin samling for kontrollutvalg den 22. oktober. Samlingen ble gjennomført digitalt.

4. Avslutning

Årsmeldingen er en oppsummering av årets virksomhet i kontrollutvalget, utvalgets saker ligger åpent på sekretariatets hjemmesider: <http://www.konsek.no/kontrollutvalg/skaun/>

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til lokaldemokratiet. Utvalget mener å ha bidratt til dette og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Skaun 3.02.2021
Kontrollutvalget

5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2020

Møtedato	Sakstittel	Saksnr
12.02.2020	Orientering fra kommunedirektør - Forhold og tilsyn med Buvik skole	01/20
12.02.2020	Prosjektplan - Undersøkelse av rådmannssaken	02/20
12.02.2020	Plan for forvaltningsrevisjon - bestilling av risiko og vesentlighetsvurderinger	03/20
12.02.2020	Status og strategi for regnskapsrevisjon 2019	04/20
12.02.2020	Kontrollutvalgets påseansvar med kommunens regnskapsrevisor	05/20
12.02.2020	Aktuelt fra utvalgene	06/20
12.02.2020	Referatsaker	07/20
12.02.2020	Eventuelt	08/20
12.02.2020	Godkjenning av møteprotokoll	09/20
06.05.2020	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet for 2019	10/20
06.05.2020	Skatteetatens kontrollrapport med kemnerkontoret og kemnerkontorets årsrapport for 2019	11/20
06.05.2020	Orientering fra kommunedirektøren - Børsla Helse- og mestringsboliger mv.	12/20
06.05.2020	Orientering fra kommunedirektøren - Trafikksikkerhetsplanen for Fjellhaugvegen	13/20
06.05.2020	Aktuelt fra utvalgene	14/20
06.05.2020	Referatsaker	15/20
06.05.2020	Eventuelt	16/20
06.05.2020	Godkjenning av møteprotokoll	17/20
10.06.2020	Innspill til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024	18/20
10.06.2020	Orientering fra kommunedirektøren - oppfølging og status etter tilsyn med Buvik skole	19/20
10.06.2020	Orientering fra kommunedirektøren - Forebyggende arbeid ved skolene i Skaun	20/20
10.06.2020	Referatsaker	21/20
10.06.2020	Aktuelt fra utvalgene - 10.06.20	22/20
10.06.2020	Eventuelt	23/20
10.06.2020	Godkjenning av møteprotokoll 10.06.20	24/20
16.09.2020	Orientering fra pårørende	25/20
16.09.2020	Statusoppdatering i rådmannssaken	26/20
16.09.2020	Orientering om kommunens kulturskoletilbud	27/20
16.09.2020	Orientering fra pedagogisk-psykologisk tjeneste	28/20
16.09.2020	Orientering om VAR-området	29/20
16.09.2020	Rapport fra forvaltningsrevisjon - Barnevernet i Skaun kommune	30/20
16.09.2020	Forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024	31/20
16.09.2020	Budsjettkontroll per august 2020	32/20
16.09.2020	Budsjett for kontrollarbeidet 2021	33/20
16.09.2020	Forenklet etterlevelseskontroll - offentlige anskaffelser	34/20
16.09.2020	Referatsaker	35/20
16.09.2020	Aktuelt fra utvalgene - 16.09.20	36/20
16.09.2020	Eventuelt	37/20
16.09.2020	Godkjenning av møteprotokoll 16.09.20	38/20
14.10.2020	Plan for eierskapskontroll - Risiko- og vesentlighetsvurdering	39/20
14.10.2020	Forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024	40/20
14.10.2020	Reglement for kontrollutvalget i Skaun kommune	41/20
14.10.2020	Virksomhetsbesøk 2021	42/20
14.10.2020	Aktuelt fra utvalgene 14.10.20	43/20
14.10.2020	Referatsaker	44/20
14.10.2020	Eventuelt	45/20
14.10.2020	Godkjenning av protokoll 14.10.20	46/20
14.10.2020	Rapport fra undersøkelse av rådmannssaken	47/20
09.12.2020	Ny orientering om tilsyn ved Buvik skole	48/20

09.12.2020	Status og strategi for revisjon av årsregnskapet 2020	49/20
09.12.2020	Bestilling av forvaltningsrevisjon - Vannsikkerhet	50/20
09.12.2020	Reglement for kontrollutvalget	51/20
09.12.2020	Kontrollutvalgets årsplan for 2021	52/20
09.12.2020	Aktuelt fra utvalget 9.12.20	53/20
09.12.2020	Referatsaker	54/20
09.12.2020	Eventuelt	55/20
09.12.2020	Godkjenning av møteprotokoll 9.12.20	56/20

Kontrollutvalgets årsplan for 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

04/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/146 - 19

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslaget til årsplan for sin virksomhet i 2021.
2. Kontrollutvalgets årsplan oversendes kommunestyret for orientering.

Vedlegg

Årsplan for kontrollutvalget for 2021

Saksopplysninger

Årsplanen for 2021 er en oversikt over møtedatoer og planlagte aktiviteter gjennom året. Det legges opp til seks møter i 2021. Planen må ses på som en skisse over aktiviteter kontrollutvalget vil gjennomføre i løpet av året, og er ikke bindende. Utvalget må ha rom for å omprioritere dersom vanskelige eller viktige saker skulle dukke opp i løpet av året. Årsplanen vedtas av kontrollutvalget selv, og sendes til kommunestyret for orientering. Forslag til kontrollutvalgets årsplan for 2021 er vedlagt.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å vedta vedlagt årsplan, og sende den til kommunestyret for orientering.

Års- og møteplan for kontrollutvalget i Skaun 2021

Aktiviteter/saker	feb	apr	jun	sep	okt	nov
	3.	27.	2.	8.	6.	24.
Orientering fra kommunedirektøren	x	x	x	x	x	x
Vedtaksoppfølging	x				x	
Etterlevelseskontroll					x	
Årsmelding for kontrollutvalget	x					
Budsjett for kontrollutvalget				x		
Revisjonsstrategi						x
Budsjettkontroll				x		
Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning		x				
Bestilling – forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll						
Prosjektplan – forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll	x					
Rapport – forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll				x		
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring						x
Års- og møteplan						x
Virksomhetsbesøk			x	x		

Aktuelt fra utvalgene 3.2.21

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

05/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/207 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar aktuelle saker fra utvalgene til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtak i sak 6/20 at medlemmene følger hvert sitt politiske utvalg. Medlemmene gir en kort orientering om aktuelle saker. Utvalget fordeler seg slik:

- Anita Gilde: Kommunestyret og formannskap
- Oddrun Husby: Administrasjonsutvalget
- Georg Heggelund: Plan og miljøutvalget
- Per Aage Estenstad: Arbeidsmiljøutvalget
- Kristoffer Uppheim: Helse, oppvekst og kultur

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

06/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/35 - 1

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven

Er det to forslag til budsjett, stemmes det alternativt slik at ett får flertall

Forbudet mot konkurransevidende støtte kan ramme eiendomssalg til underpris

Fullt mulig å bruke internett til underskriftskampanjer

Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke hadde høyeste bud

Plikten til å være møteleder gjelder til man har fått gyldig fritak

Rapportering av timer 2020 til risiko- og vesentlighetsvurderinger, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Saker som skal til behandling - Orientering per 3.2.21

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem i møtet:

1. Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven.
2. Er det to forslag til budsjett, stemmes det alternativt slik at ett får flertall.
3. Forbudet mot konkurransevidende støtte kan ramme eiendomssalg til underpris.
4. Fullt mulig å bruke internett til underskriftskampanjer.
5. Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke har høyeste bud.
6. Plikten til å være møteleder gjelder til man får gyldig fritak.
7. Rapportering av timeforbruk forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i 2020
8. Saker som skal til behandling i utvalget – orientering per 3.2.21

Energiselskap slipper ikke unna offentlighetsloven

Kommunal Rapport 07.12.2020

Bergen tingrett støtter Fylkesmannens vedtak om at energiselskapet BKK AS er omfattet av offentlighetsloven. Selskapet mener dommen er feil.

– For oss handler dette om å få på plass en prinsipiell avklaring for en hel bransje. Dommen vil mest sannsynlig bli anket, sier konserndirektør for kommunikasjon og samfunnskontakt Rune Indrøy i BKK AS.

Støtter Fylkesmannens vedtak

Energiselskapet BKK AS har gått rettens vei for å unngå å bli omfattet av offentlighetsloven. I forrige uke falt dommen i Bergen tingrett. Energiselskapet får ikke medhold. I en 35 siders dom konkluderer retten med at morselskapet i det offentlig eide BKK AS ikke *hovedsakelig* driver næring i konkurranse med private aktører. Retten mener Fylkesmannen i Vestlands vedtak om at BKK AS er omfattet av offentlighetsloven er korrekt.

«Fylkesmannens konklusjon om at BKK AS er omfattet av offentleglovas virkeområde er etter dette truffet med rette», står det i dommen.

Fakta

Energiselskapet BKK AS mener at selskapet ikke er omfattet av offentlighetsloven fordi selskapet driver i direkte konkurranse med private aktører.

Den aktuelle lovparagrafen i offentlighetsloven er §2:

Lova gjeld for

- a) staten, fylkeskommunane og kommunane
- b) andre rettssubjekt i saker der dei gjer enkeltvedtak eller utferdar forskrift,
- c) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har ein eigarandel som gir meir enn halvparten av røystene i det øvste organet i rettssubjektet, og
- d) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har rett til å velje meir enn halvparten av medlemmene med røysterett i det øvste organet i rettssubjektet.

Bokstavene c og d gjeld ikkje rettssubjekt som hovudsakleg driv næring i direkte konkurranse med og på same vilkår som private.

Ikke i direkte konkurranse

I dommen fra Bergen tingrett vises det til at det er enkelte uklarheter i både forarbeidene til offentlighetsloven og lovens forskrift. Retten peker på at det verken foreligger høyesterettspraksis eller underrettspraksis om sakens problemstilling. Retten har derfor gjennomgått praksis fra både Sivilombudsmannens og fylkesmennene i lignende saker.

Retten peker i dommen på at selskapet har solgt forskjellige tjenester og ytelser de siste årene. Blant annet foretok BKK AS diverse oppkjøp av enkelte kraftselskap i distriktet. Retten mener at dette skjedde i direkte konkurranse med private aktører. Retten peker på at hovedspørsmålet er om selskapet «hovedsakelig» driver med næringsvirksomhet i konkurranse med private aktører.

«Slik retten ser det fremstår tjenestesalget og oppkjøp som begrenset virksomhet i forhold til BKK AS samlede næringsvirksomhet, som i det vesentlige dreier seg om næringsvirksomhet som ikke utøves i direkte konkurranse med andre private», skriver retten i dommen.

Uenig i dommen

Retten mener at BKK AS ikke oppfyller lovens krav om at selskapet «hovedsakelig» driver med næringsvirksomhet i direkte konkurranse med private aktører.

«Retten er av den oppfatning at BKK AS i det vesentlige utøver suveren, intern eieraktivitet og mottar utbytte fra andre selskapers konkurranseutsatte virksomhet», står det i dommen.

Dette er BKK AS uenig i.

– BKKs morselskap driver i høyeste grad konkurranseutsatt virksomhet. Konsernstyret skal diskutere dommen kommende uke, sier Indrøy.

Viser til unntaksbestemmelser

I stevningen har BKK AS anført at selskapet vil få en utilsiktet konkurranseulempe hvis det blir omfattet av offentlighetsloven. Jussprofessorene Jan Fridthjof Bernt og Erik Boe i Kommunal Rapport vist til at offentlighetsloven har flere lovparagrafer som hjemler unntak av konkurransesensitive opplysninger. Det samme pekes det på i dommen.

«Konkurranseulempene vil langt på vei avbøtes ved anvendelsen av lovens regler. Det vises i den forbindelse til at en konkret må vurdere å unnta innsyn i tilknytning til konkurransesensitive opplysninger etter blant annet offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13. Dette vil kunne avverge store deler av de anførte ulemper», står det i dommen.

BKKs anførte ulemper ved å være omfattet av journalføringsplikt og måtte ta stilling til henvendelser, framstår for retten som overdrevne.

Ikke enig med dommen

BKK holder fortsatt fast på at innsyn vil svekke deres konkurranseevne.

– Det svekker vår konkurransekraft fordi det også gir konkurrenter innsyn i vår virksomhet og i våre forretningsstrategier. Dette er et viktig prinsipp for BKK og for hele energibransjen. Derfor tar vi og vår bransjeorganisasjon Energi Norge ansvar for å få på plass en prinsipiell avklaring, sier Indrøy.

– Hvorfor er ikke unntaksbestemmelsene i offentlighetsloven som verner om konkurranseutsatte opplysninger, tilstrekkelig for BKK?

– BKK har ingen ytterligere kommentarer i saken, sier Indrøy.

«Gjøres under medienes oppsyn»

I dommen påpekes det at forståelsen retten legger til grunn, medfører at offentlig eide selskap ikke står like fritt til å velge den forretningsmessige mest optimale organisering, dersom en samtidig ønsker å være unntatt fra offentlighetsloven.

«Begrensningen rammer imidlertid konkret et morselskap som hovedsakelig ikke driver i direkte konkurranse med andre private, og forvalter offentlig kapital som etter hovedregelen skal gjøres under medienes oppsyn», står det i dommen.

I lovens forarbeider har flere statlige selskaper blitt unntatt fra offentlighetsloven. Retten peker på at eventuelle uklarheter dette måtte medføre må lovgiver selv avklare.

Regjeringsadvokat Sture Nilsson har prosedert saken for staten. Han har ikke svart på våre henvendelser.

Partene har ankerett. Dommen fra Bergen tingrett er ikke rettskraftig.

Er det to forslag til budsjett, stemmes det alternativt slik at ett får flertall

Kommunal Rapport 04.01.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hvordan skal man stemme over budsjettet?

SPØRSMÅL: Har no fått skaffa meg kommentarutgaven og den blir til stor hjelp videre i det kommunalpolitiske arbeidet. Det er imidlertid ei viktig sak eg IKKJE greidde å få avklart vha boka. Det gjeld avstemning over budsjett/økonomiplan. Eg forstår at kommunestyret har plikt til å få vedtatt eit budsjett og at det difor ikkje kan aksepterast ein voteringsmåte som endar med at ingen forslag blir vedteke. Difor skal ein altså ha ei ny røysting over dei to med flest røyster frå førstevotering dersom ingen oppnår fleirtal straks. Mitt spørsmål er då: Korleis skal denne røystinga foregå?

Alt. 1: Dei to forslaga vert sett opp mot einannan og alle blir såleis tvinga til å røyste for eitt av dei. Dermed vil eitt av forslaga oppnå fleirtal.

Alt. 2: Det blir røysta for og imot kvart av dei to forslaga etter tur og det forslaget som fekk flest røyster av desse to er vedteke, sjøl om forslaget då kanskje ikkje har fleirtal i forsamlinga si tilslutning.

SVAR: Takk for det spørsmålet. Svaret er klart nok det første alternativet, men lovgiver har valgt å gjøre det litt vanskeligere for brukerne da man utformet kommuneloven 2018. Det du setter opp som alternativ 1 var sagt uttrykkelig i forgjengeren til denne bestemmelsen; [kommuneloven 1992, § 35 nr. 2, andre setning](#), som lød: «Er det framsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne».

Tilsvarende formulering i [kommuneloven 2018 § 11–9 tredje avsnitt, siste setning](#), er mindre presis. Her sies det bare at «Hvis det er fremmet flere alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, skal det deretter stemmes over bare de to forslagene som fikk flest stemmer ved første gangs avstemning».

Så vil en trenet jurist se at det fremgår forutsetningsvis av innledningen til denne setningen at det skal stemmes alternativt over de fremsatte budsjettforslagene ved første gangs avstemning, og da er det ikke tvilsomt at det samme må gjelde også ved den andre og endelige voteringen.

I forarbeidene til bestemmelsen (Prop. 46 L. 2017-2018) sies det da også bare kort om denne at den «er en videreføring av dagens § 33».

Tanken bak denne regelen er stadig at det i siste instans må stå et flertall av medlemmene bak vedtaket om årsbudsjett og økonomiplan, slik at dette blir et direktiv både til administrasjon og folkevalgte organer om rammene for saksforberedelse og vedtak.

Men noe stort bidrag til arbeidet med å gjøre språket i lovtekster mer leselig for den som ikke er ekspert, er den nye lovteksten her ikke. Og her har vi forsømt oss også i kommentarutgaven.

Forbudet mot konkurransevridende støtte kan ramme eiendomssalg til underpris

Kommunal Rapport 21.12.2020

Også statsstøttereglene etter EØS-avtalen kan få betydning når kommunen selger eiendom.

SPØRSMÅL: I [siste artikkel i «Bernt svarer»](#) handler det om salg av kommunal eiendom.

Bernt skriver her at det ikke er lovregler om salg av kommunal eiendom, på linje med anskaffelsesreglene og at det er prinsipper om forsvarlig saksbehandling og likhetsprinsippet som nærmere begrenser kommunens handlefrihet.

Men statsstøttereglene i EØS-avtalen bør etter mitt syn også nevnes her - [artikkel 61 EØS](#) er som en del av hoveddelen av EØS-avtalen også vedtatt som norsk lov. ESA har hatt en rekke saker om salg av kommunal eiendom og har i sin praksis lagt til grunn at kommunen må opptre på samme måte som en forsvarlig, privat markedsaktør ved salg av kommunal eiendom.

Tidligere hadde ESA egne retningslinjer om salg av kommunal eiendom og la der til grunn at statsstøtteproblematikk kunne unngås der eiendommen selges til på grunnlag av en anbudskonkurranse til høyeste bud. Alternativt at det før salget er innhentet en uavhengig verdivurdering av en taksator med nødvendig kompetanse og at eiendommen selges til der antatt verdi (+5 el 10%).

Disse retningslinjene er nå erstattet av nye retningslinjer, de såkalte [Notion of aid](#) som inneholder en god beskrivelse av hvordan offentlige aktører kan anses å opptre som private markedsaktører.

ESAs praksis inneholder også enkelte saker der det er akseptert at eiendommen ikke ble solgt til høyeste bud. Dette gjelder blant annet sak om [Oslo kommunes salg av eiendommer på Tjuvholmen](#) der det ble lagt størst vekt på arkitektoniske planer og utforming av området, og [salg av tomt for skiservice anlegg i Oppdal alpinanlegg](#) der høyeste bud ble ansett å være kunstig høyt fra en eksisterende skiserviceaktør i anlegget som ønsket å beskytte sitt faktiske monopol.

Men det er neppe støtte i praksis for at en kommune kan velge å selge en større næringseiendom til en lokal aktør fordi det er antatt å være bedre for lokal utvikling. Den type hensyn er typisk av en offentligrettslig art som en markedsaktør ikke vil legge til grunn. Statsstøttereglene krever at støtten kan ha potensiell samhandelspåvirkning og ikke er beløpsmessig så lav at støtten anses som bagatellmessig. Hvorvidt det kan være tilfelle her, fremgår ikke av spørsmålet. Men ettersom det gjelder en større næringseiendom med også ikke-lokale interessenter, så kan jo det tyde på at støtten ikke bare vil ha rent lokal virkning. Så i denne saken er det ting som tyder på at kommunen kan komme inn i en statsstøtteproblematikk.

SVAR: Dette spørsmålet og kommentaren tar meg inn på et rettsfelt som jeg har utilstrekkelig kunnskap om. Utgangspunktet er altså en bestemmelse i artikkel 61 i EØS-avtalen, som gjelder som norsk lov. Her fastslås det som et alminnelig prinsipp et forbud mot støtte gitt av statsmidler som «vri eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer».

Det er ikke tvilsomt at dette forbudet også omfatter kommunal støtte, og herunder også salg til underpris. Men det er noen begrensninger i rekkevidden av denne regelen. Blant annet tillater den «støtte som har til formål å lette utviklingen av enkelte næringsgrener eller på enkelte økonomiske områder, forutsatt at støtten ikke endrer vilkårene for samhandelen i et

omfang som strider mot felles interesser». Dette må da, så vidt jeg kan forstå, ses i sammenheng med den generelle angivelse av bestemmelsens anvendelsesområde i innledningen som det vises til i spørsmålet, at forbudet bare gjelder «i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene», altså i konkurranse med virksomheter i andre medlemsland av EØS. Spørsmålet blir dermed når man vil legge til grunn at det er sannsynlig at salg til denne kjøperen skjer til mulig fortrenghet av aktører fra andre EØS-land.

Mitt inntrykk er i alle fall at rettstilstanden her stadig er under utvikling, og at vi må være forberedt på å få flere saker om dette også hos oss. Så det er i alle fall et saksområde som er all grunn til å følge nøye med på. Og uavhengig av om EØS-reglene slår inn her, er det grunn til å tro at det ulovfestede kravet i norsk forvaltningsrett om saklig begrunnelse for forskjellsbehandling (likhetsprinsippet) kan bli viktigere her enn det som nok har vært vanlig praksis til nå.

Fullt mulig å bruke internett til underskriftskampanjer

Kommunal Rapport 07.12.2020

Må innbyggerinitiativ dokumenteres med håndskrevet underskriftsliste?

SPØRSMÅL: I vår kommune er det levert inn en underskriftsliste for et innbyggerinitiativ mot en planlagt bompengering rundt sentrum i kommunen.

Det ble lagt ut underskriftslister i butikker, kafeer og bensinstasjoner. Det ble også opprettet en underskriftskampanje på Facebook med samme innhold. Da vi leverte underskriftene til ordføreren, fikk vi beskjed om at dersom dette skulle ble ansett som et innbyggerforslag, måtte underskriftene være håndskrevet på fysiske lister. Det var ikke godt nok med digitale underskrifter ved utskrift av navnene på Facebook.

Kan dette stemme? I vår digitale tid når alle må forholde seg til nett og digitale brev og postkasser og alt mulig?

SVAR: Nei, det er ikke lovlig å stille et slikt krav til et innbyggerforslag. Se her merknad i proposisjonen til kommuneloven, der det sies om bestemmelsen om dette i [§ 12-1](#): *«Bestemmelsen krever ikke at underskriftene skal være skriftlig på papir. Underskrifter kan således samles inn på for eksempel internett.»*

Med så føyes det til: *«I og med at det gjelder et bosettingskrav, må støtteerklæringen inneholde informasjon som gjør det mulig å fastslå at underskriveren er bosatt i vedkommende kommune eller fylkeskommune.»*

Det må bety at alle underskrivere må angi sin bopelsadresse på listen.

Må kunne dokumentere saklige hensyn når kommunen selger til en som ikke hadde høyeste bud

Kommunal Rapport 14.12.2020

Kan kommunen la være å selge til den som har gitt det høyeste budet?

SPØRSMÅL: En kommune ønsker å selge en større eiendom som er regulert til næringsformål. Saken er nå satt til behandling i kommunestyret i lukket møte. Det er lagt fram tilbud fra fire potensielle kjøpere som ordfører hadde tatt direkte kontakt med. Kommunedirektøren innstiller på at man skal ta imot tilbudet fra en lokal bedrift, selv om dette er vesentlig lavere enn det høyeste fra konkurrentene. Er det greit at man vedtar dette salget på denne måten?

SVAR: Spørsmålet om *lukking av møtet* kan ikke avgjøres på forhånd. Det er bare kommunestyret selv som kan vedta at en sak der skal behandles i lukket møte, og bare der ett av vilkårene i kommunelovens [§ 11–5](#) for slik lukking er til stede. I denne saken er det sannsynligvis to mulige grunnlag for dette:

Det ene er etter [§ 11–5](#) tredje avsnitt, bokstav b, at det vil kunne komme fram opplysninger i møtet som kunne vært unntatt fra innsyn etter offentleglova om de sto i et dokument, og tungtveiende offentlige interesser tilsier av møtet lukkes for å skjerme disse. Hvis vedtaket innebærer at det kan være aktuelt å gå videre i forhandlinger med den aktuelle kjøperen, f.eks. om avtale med en nærmere presisering av hvordan tomten skal brukes, se her offentleglova [§ 23](#) første avsnitt om unntak som «er påkrevd av omsyn til gjennomføring av økonomiforvaltninga til organet»

Det andre kan være at ett eller flere av de aktuelle tilbudene inneholder opplysninger som er underlagt taushetsplikt i kommunen. Da må kommunestyret lukke møtet, se kommunelovens [§ 11–5](#) andre avsnitt, siste setning. Dette kan særlig være aktuelt hvis det legges fram opplysninger om forretningsmessige forhold som er det er taushetsplikt etter forvaltningsloven [§ 13](#) første avsnitt, nr. 2. Her vil andre som har gitt bud på eiendommen kunne kreve innsyn også i slike opplysninger hvis de kan ha betydning for avgjørelsen, se forvaltningslovens [§ 19](#) andre avsnitt, men da vil de selv få taushetsplikt og være avskåret fra å bruke det de har fått vite utenfor den konkrete saken, se forvaltningslovens [§ 18 b](#) siste avsnitt.

Når det så gjelder *selve vedtaket*, har vi ingen lovregler om salg av kommunal eiendom, på linje med de vi har om anskaffelse. Men det er to viktige rettslige begrensninger i kommunens handlefrihet også her:

Den ene ligger i krav om forsvarlig saksbehandling, herunder at kommunedirektøren i sitt saksforelegg skal ha vurdert lovligheten og forsvarligheten av det aktuelle vedtaket. Sentralt vil her være hvordan man begrunner manglende offentlig utlysning av det planlagte salget, om dette var forsvarlig ut fra ønsket om et gunstigst mulig salg. Dette er noe som i prinsippet kan prøves av fylkesmannen etter lovlighetsklage fra tre kommunestyremedlemmer, og unntaksvis også av eget tiltak.

Det andre er spørsmål om brudd på likhetsprinsippet: Hvis kommunen har valgt å selge til andre enn den som tilbød best pris, må den kunne dokumentere at avgjørelsen om valg av kjøper er basert på et annet og saklig hensyn, f.eks. knyttet til den planlagte bruk av eiendommen. I motsatt fall vil vedtaket kunne bli ugyldig.

Plikten til å være møteleder gjelder til man har fått gyldig fritak

Kommunal Rapport 30.11.2020

Kan møteleder bare be noen andre være møteleder i en bestemt sak?

SPØRSMÅL: I kommentar til kommuneloven 2018 (Overå og Bernt) § 11-9 side 267, note 10, sies det forbindelse med omtalen av bestemmelsen om at ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende: «Hvis organets leder har forfall, eller ikke ønsker å fungere som møteleder under behandlingen av vedkommende sak, er det nestleder eller den som måtte bli valgt som møteleder, som har denne «dobbelstemmen»».

I dette synes å ligge at en møteleder skal kunne velge å la være å fungere som møteleder i en bestemt sak, og da uten at utvalget «fritar» vedkommende fra å lede møtet, også utenom inhabilitetstilfellene.

Jeg kan ikke se at dette spørsmålet har vært drøftet i teorien tidligere, og kan ikke se at det som sies her kan være riktig. Utgangspunktet må etter mitt skjønn være at ordfører, en valgt utvalgsleder, en fungerende varaordfører eller nestleder, eller en valgt møteleder, bare har en rett, men også en plikt til å lede møtet.

Dernest er det spørsmål om møteleder (ordfører, utvalgsleder eller en annen fungerende møteleder) kan be om at organet *godkjenner* at han/hun overlater til en varaordfører/utvalgsnestleder eller et annet medlem å lede behandlingen av en sak – selv om det ikke er tale om inhabilitet.

Et eksempel kan være når ordførers/utvalgsleders habilitet har vært behandlet, og vedkommende under tvil, kanskje under dissens, er kjent habil etter de skjønnsmessige bestemmelsene i [forvaltningslovens § 6](#), annet ledd. Da kan det være ønske om at møteleder trer i bakgrunnen under den videre behandling av saken, for å avskjære diskusjon om hans/hennes rolle i behandlingen av saken.

Jeg vil også her mene at er man først habil til å delta ved saksbehandlingen, er man også habil til å lede møtet ved behandlingen av den saken som inhabilitetsspørsmålet gjelder

Spørsmålet mitt er derfor: Har en møteleder en *selvstendig rett* til å velge å tre tilbake fra møteledelsen når han/hun ønsker det ? Og hvis ikke, kan organet etter anmodning *frita* ham/henne for denne oppgaven?

SVAR: Her må jeg bare innrømme; dette hadde jeg ikke tenkt godt nok igjennom da jeg skrev denne kommentaren i boken vår. Det som helt konkret kan fremtre som en god og smidig løsning på noe som oppfattes som en ubehagelig situasjon, lar seg ikke forene med lovens klare regler om hvem som skal være møteleder, og hva dette innebærer. Så her er det jeg *nå* mener må være riktig forståelse av loven når det gjelder møteledervervet:

Utgangspunktet for spørsmålet er altså bestemmelsen i [kommuneloven § 11-9](#) andre avsnitt, siste setning, om hva som gjelder ved stemmelikhet i et folkevalgt organ. Det fastslås her at i andre saker enn valg, er møteleders stemme avgjørende hvis antall stemme for og imot et forslag er likt. Det er dette som litt misvisende omtales som møteleders «dobbelstemme», men realiteten er altså at det kan treffes vedtak med tilslutning fra så lite som halvdelen av organets medlemmer, hvis møteleder har stemt for dette.

Problemet blir så; hvem er møteleder, som altså har denne lille ekstra stemmevekten? Utgangspunktet er klart nok. Det fastslås i [kommuneloven § 6-1](#) første avsnitt at ordfører eller fylkesordfører er møteleder i hhv. kommunestyre og formannskap eller fylkesting og fylkesutvalg, og i [§ 11-2](#) gjentas som en generell regel for alle folkevalgte organer at møtene i organet ledes av organets leder eller nestleder, underforstått at nestleder trer inn bare der leder ikke kan ivareta denne oppgaven. I tillegg er så tilføyd at «Hvis begge har forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg».

Hva innebærer så vervet som møteleder? Den ekstra stemmevekt ved stemmelikhet er én slik funksjon. I [§ 11-3](#) siste avsnitt er videre møteleder gitt kompetanse til å nekte avstemning over realitetsforslag i sak som ikke var oppført på saklisten ved innkallingen, eller i sak der ikke alle fremlagte saksdokumenter fulgte denne, og i [§ 11-5](#) siste avsnitt, første setning kompetanse til å beslutte at debatt om lukking av et møte skal holdes i lukket møte. Dette er funksjoner som må ses i sammenheng med lederens ansvar for å påse at møtet gjennomføres i overensstemmelse med lovens regler om saksbehandling, herunder kravet om at en sak skal være så godt opplyst som mulig (se [forvaltningsloven § 17](#) første avsnitt). Ansvar for å lede møtet er dermed noe langt mer enn en ordstyrerfunksjon. Det er et viktig tillitsverv som ordfører eller utvalgsleder ikke kan tre inn i eller ut av når det passer. Dette avspeiles også i lederens ansvar for å sette opp sakliste i innkallingen til møte i organet, med sakens dokumenter vedlagt, se [§ 11-3](#).

Dette taler sterkt for ordfører eller leder for annet folkevalgt organ må fungere møteleder i alle møter og under alle saker i det folkevalgte organ hun er leder for. Hvis lederen for et organ opplever det som ubehagelig eller uheldig at hun leder organet i en bestemt sak, kan hun da i stedet søke organet om å bli fritatt fra å delta ved behandlingen av denne saken etter bestemmelsen i [§ 11-11](#) om fritak av personlige grunner. Dette gjelder da funksjonen som medlem, ikke bare som møteleder. Hvis slikt fritak blir gitt, skal hun flytte seg til tilhørerbenken hvis møtet er åpent, og forlate møterommet hvis møtet er lukket, og et varamedlem trer inn i hennes sted. I dette siste ligger at den som vil søke om slikt fritak, bør varsle om det på forhånd, slik at varamedlem kan innkalles, men dette er ikke et absolutt vilkår for vedtak om å gi fritak.

Saker som skal til behandling i utvalget - orientering per 3.2.21

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok i møte 6.05.20 (sak 16/20) at de ønsker en fast sak hvor utvalget orienteres om hva som skal til behandling i utvalget.

Møtedato	Saksnr.	Sak
Våren 2021		
		Plan for eierskapskontroll
		Uttalelse om årsregnskap og årsberetning
	59/19	Orientering om oppfølging av rådmannssaken
Høsten 2021		
	30/20	Orientering om oppfølging av rapport fra forvaltningsrevisjon barnevern
		Budsjett for kontrollutvalget
		Revisjonsstrategi

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

07/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/35 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Godkjenning av møteprotokoll 3.2.21

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

03.02.2021

Saknr

08/21

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/35 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 03.02.2021, godkjennes.